

Genadeloos schuldgevoelig

Juliaan
VANDORNE

Roman

*First they ignore you,
then they laugh at you,
then they fight you,
then you win*

Mahatma Gandhi

1. Sicilia

Het is drukkend warm als de jonge Siciliaanse dorpsgek met een rood en bezweet hoofd het oude stoffige bureau binnenrent waar de politiegarde luid discussiërend met hete sterke espresso de late ochtendpauze al enige tijd aan het afsluiten is. De waaier aan het plafond draait nutteloos rond, maar dat valt hier niet op. De mannen kijken even op als hun jonge dorpsgenoot Luigi stotterend en gebarend zijn verhaal probeert te doen. Meewarig schudden zij hun hoofd en doen niet eens een poging om naar hem te luisteren. Als een van de oudere agenten, de ongeschreven leider, zijn hand opheft en met opgetrokken wenkbrauwen naar de puistige jongeman kijkt, valt er een stilte. Zou Cesare dan toch geïnteresseerd zijn in een van de fantastische verhalen van hun jonge, doorgaans overdreven fantaserende dorpsgenoot?

Ook het jongensachtige gezicht van Luigi kijkt gespannen en hij herstart zijn warrige verhaal. Na amper een minuut roept Cesare met overdreven veel dramatiek: '...un nèò?'

Er valt weer een moment van stilte totdat dezelfde Cesare bulderend van het lachen over de tafel gaat liggen en met beide vuisten op het ruwe hout timmert. Alle anderen doorzien de grap en weldra schudt het bureau van de spot die over het hoofd van de jongeling valt. Luigi rent ontdaan naar buiten, recht in de armen van Miranda, de mollige wasvrouw van het dorp. Ze kent Luigi al vanaf zijn geboorte en vermoedt direct een van zijn verzonnen verhalen. Ze stelt hem gerust en laat hem vertellen over het mooiste moedervlekje dat hij ooit gezien heeft, achter een verscholen staande camper. Ze probeert niet spottend te kijken en verbiedt hem stout lachend om te kijken naar blote vrouwen. Hij moest zich maar eens meer bekommeren om zijn vriendinnetje, Georgietta, de dochter van de dorpslager.

Miranda schudt haar hoofd als ze hem nakijkt terwijl Luigi met een nog altijd rood hoofd denkt aan de intens rode *naevus* op dat glanzende naakte lichaam, zo schitterend prijkend in de warme middagzon. Hij zucht nog eens en droomt weer weg. 'Mamma mia!'

2. File

Het is Pluvius die de mijn vlakke land in een paar tellen weet om te toveren tot een alles deprimerend geheel waarin ik de pijpenstelen zie als tralies van een gevangenishekwerk, terwijl zowel de tuin als de gewassen op het land glanzend, met sterke kleurtinten, gulzig het hemelwater opslurpen. Dit is bepaald niet mijn favoriete seizoen. Ik ben doorgaans niet te genieten en mopper onafgebroken over de klimatologische tekortkomingen van ons natte kikkerland. Alles bestaat uit een biologische cyclus van opbouw en afbraak. De opbouw kan ik nog wel verkroppen, maar de afbraak, al is die nog zo biologisch, klinkt niet alleen negatief, maar trekt ook een zware wissel op mijn gemoed. Ik heb het er maar moeilijk mee.

Zoals in het verhaal van de man van Joodse afkomst - ik moet er op dit moment zomaar ineens aan denken - die op zijn veertigste een onoverkomelijke hekel krijgt aan het feit dat hij op een zéér jonge leeftijd is besneden, uiteraard door toedoen van zijn ouders. Hij voelt het gemis van een voorhuid dagelijks, al is het maar door tijdens het douchen beschaamd naar beneden te kijken. Hij voelt zich incompleet. Hij verwijt zijn ouders dat ze dit hebben toegestaan en overweegt zich te laten opereren. Maar ja, waar haal je zo gauw een nieuwe voorhuid vandaan? Volgens een grappige vriend van mij maken ze daarvan boerenlullen zoals ik. Leuk. Niet voor die man in het verhaal. Misschien is het mogelijk om in een laboratorium een voorhuid te maken van biologisch afbreekbaar materiaal. Dan kun je te pas en te onpas je eikel ontbloten. Ik huiverde als kind al bij het idee dat er, spelend op het strand, weer eens een alluviale opeenhoping van slik in mijn zwembroekje zat. Dat veroorzaakte schrijnende pijn aan mijn nog overgevoelige eikelkje waarvan het voorhuidje dat afgestroopt was door de speelse bewegingen in de branding. Nee, dan liever een grote beschermende voorhuid. Het beeld van een eikel, zich nestelend in een half teruggetrokken voorhuid tekent zich haarscherp af in mijn levendige fantasie.

In mijn binnenspiegel zie ik een man, met een kaalgeschoren hoofd dat rood aangelopen in een opstaande kraag lijkt geschroefd, zich druk maken om het feit dat ik enkele meters verder kan rijden. Bang dat zijn

hoofd spontaan gaat ejaculeren, geef ik gas en stop weer als het moet, vijftig meter verder.

De eikel.

Het is indrukwekkend en triest tegelijk om te zien hoe dezelfde Pluvius op dit moment kleine rivierstroompjes maakt op de voorruit van mijn leaseauto waarvan de ruitenwissers krampachtig, met een vooraf ingestelde interval, proberen om duidelijkheid te verschaffen over datgene wat zich allemaal vóór mij afspeelt. Het resultaat is bedroevend. Een kilometerslange file maakt dat ik nog lang niet thuis ben. Mijn gevoel, dat door de urenlange discussies met ontevreden klanten over ons transportsysteem toch al sterk beschadigd is, wordt er per kilometer en regenbui niet beter op. Ik zucht. De regen trommelt ritmisch op het dak van de auto. Ik ontdek er een monotoon ritme in. Bij vlagen loopt het precies in de pas met de muziek uit de cd-speler. De muziek van Paolo Conte voert me naar een voor mij bekend terras in Umbrië. *Un vino bianco per la signora, per favore, e per me...* de auto achter me claxonneert weer. Ik kijk in mijn spiegel en zie de zielige sukkel weer, zich druk makend omdat ik de luttele meters tussen mij en mijn voorganger niet direct opvul. Zou ik er ook zo uitzien? Eenzaam en alleen in een leasebak, opgesloten in een file met nog een paar honderd andere idioten. En je dan druk maken om enkele meters. Hij claxonneert weer en ik moet me inhouden om niet mijn middelvinger op te steken. Ik laat de auto enkele meters verder lopen en moet kokhalzen. Dat is iets wat me wel vaker gebeurt als ik iets tegen mijn zin moet doen. Lastig. Ik neem een pepermuntje.

Langs de snelweg ligt een verdwaald en klein driehoekig bos waarvan de bomen lang en dun zijn. Hun schors is nat en gerimpeld, waardoor ze lijken op lange dunne vingers die te lang in bad hebben gelegen. Ze zien er een beetje verdwaald uit in een sterk contrasterend landschap.

Designed for ecostars, open minded people and greenery champions. De tekst van een van mijn oude T-shirts speelt toepasselijk door mijn hoofd. Het zwerk, zoals de weerman op de radio het altijd noemt, is in vroegere dagen door de Hollandse meesters altijd nauwkeurig op doek in olieverf vastgelegd, maar staat nu digitaal geprojecteerd op mijn voorruit met harde en onwerkelijke kleuren. Op de een of andere manier hebben de geschilderde wolken meer diepte dan de echte, zoals de kraakjes op mijn oude Lp's werkelijker klonken dan de met helse stiltes bezaaide digitale Cd's van dezelfde muziek. Nostalgie. Ik voel me een beetje leeg, alsof ik alles ben kwijtgeraakt in mijn herinneringen. Hoe heeft het zover kunnen komen en hoe ben ik in vredesnaam hier terechtgekomen?

‘Als je niet goed oplet op school, dan wordt je putjesschepper!’ riep mijn moeder altijd als ik weer eens alle kenmerken van een goede leerling aan mijn laars had gelapt. Nu hoeven er tegenwoordig bijna geen putjes meer geschept te worden, maar het was destijds wel voldoende om me periodiek te motiveren. Ik doorliep met minimale inspanning de school zodat er voldoende tijd over bleef om de buurt onveilig te maken, zoals een kwade buurvrouw vaak tegen mijn ouders pleegde te zeggen. Ik beloofde dan weer beterschap en ging verder met mijn jeugd die zich ontvouwde als een trage plant die pas erg laat en onverwacht toch nog bloesem en vruchten gaf. Het leven is als het prepareren van een maaltijd waar volgens de spreuk op het tegeltje in het toilet bij mijn oma geen recept voor is. Of was het geen partituur en het leven een concert? Ik weet het niet meer. Zoals ik zoveel niet meer weet, of misschien wel niet *wil* weten. Dat er overeenkomsten zijn tussen koken en leven, dat staat vast. Een bekende TV-kok beweerde stevast in zijn wekelijkse programma dat het ging om de kwaliteit en kwantiteit van de ingrediënten. Toch heb ik veel mensen een maaltijd zien vermoorden met precies afgewogen hoogwaardige producten. Zoals je een saus finaal kunt wurgen door die iets te lang te laten koken, kun je het leven letterlijk en figuurlijk zuur maken door er teveel of te weinig uit proberen te halen. Het is een kwestie van gevoel. Het gekke is dat weinig ouders aan hun kinderen doorgeven hoe het leven geleefd zou moeten worden. Ze drammen hun kroost dezelfde valkuilen in als waar ze zelf vroeger ook met open ogen in zijn gelopen. ‘Daar worden ze hard van!’ riep mijn vader altijd uit met een misplaatst leedvermaak. Ik liep dus in mijn jeugd ook in alle mogelijke valkuilen, maar werd er allesbehalve hard van. Ik kreeg er een soort levensallergie van. Nogal in mezelf gekeerd worstelde ik me door de middelbare school en ook nog eens fysiek een maat kleiner dan mijn leeftijdgenoten sloot ik me aan bij een aantal lotgenoten, even klein en even teer. Toen mijn groeihormonen in de gaten hadden wat er van hen verwacht werd, sloot ik me fysiek aan bij de rest, nog altijd opziend tegen de jongens die er hard van geworden leken. De lengte van mijn benige lijf stond totaal niet in verhouding met de breedte waardoor mijn moeder vaak dacht dat ik ondervoed was, zich mogelijk de beelden herinnerend van een oorlog die zij wél mee had gemaakt. Ik at als een paard en verbruikte blijkbaar calorieën als een stier, maar hield dat iele postuur waarmee ik voor bijna alle leuke meisjes lucht was. Lang haar, een meter negentig en zestig kilo was niet afstotelijk genoeg voor de wapenrok waardoor ik kon leren zuipen tussen een zeer kleurrijk en gemêleerd gezelschap. Ik heb nooit begrepen

waarom de dienstplicht is afgeschaft. Na deze fantastische tijd van ledigheid en lompigheid moest ik van mijn moeder een zeer lange reeks scheldwoorden en krachttermen weer afleren, hetgeen trouwens bij het solliciteren naar een baan aardig van pas kwam. Ik werd aangenomen bij een bedrijf dat transportsystemen ontwerpt en produceert voor magazijnen en vliegvelden en met een nonchalant, uitgestreken gezicht en een juichend hart tekende ik een arbeidscontract in een tijd van economische malheur. Ik zou na een jaar of twee wel iets anders vinden, dacht ik. Het werden er uiteindelijk meer dan twintig. Toen mijn technisch inzicht beduidend minder bleek dan mijn arrogante kwebbel, ging ik de verkoop in, al was het maar vanwege de bijbehorende leaseauto. Lang leve het arbeidsethos!

'Stijfkop!' siste mijn vader toen de kist van zijn broer, mijn oom, in het graf zakte nadat hij zich had opgehangen op zolder omdat het bedrijf waar hij zo'n dertig jaar gewerkt had, de productie naar Azië verplaatste en 300 mensen ontslagen had, waaronder hem. Mijn vader werkte zijn leven lang bij de belasting en daar werd niemand ontslagen. Althans destijds niet. Toen ook hij plotseling ook stierf, knakte mijn moeder van verdriet. Zij volgde hem een half jaar later. Ik weet nog dat ik 24 uur lang huilde. Omdat ik mijn ouders verloren had, maar ook omdat zij hun hele leven nauwelijks aan genieten waren toegekomen. Voor pa was er zijn werk, voor ma de kinderen. Vakanties op de fiets en later helemaal niet meer. Toch kijk ik terug op een fantastische jeugd, met veel zorg en liefde. Later besepte ik dat het voor een deel ten koste was gegaan van mijn ouders. Mijn drie zusters en ik hadden hen arm gestudeerd.

'Als jullie het later maar goed hebben!' zei mijn moeder steevast als er weer eens geknepen moest worden in een of ander huishoudbudget. Mijn vader zweeg dan. Hij schaamde zich voor zijn iele salaris.

'Vissenogen,' zei mijn buurjongen, 'je vader heb vissenogen!' Zijn bloedlip toegebracht door mijn linkse kon niet maskeren dat hij gelijk had. Een mengeling van de zorg van de naoorlogse opbouw en vrees voor met name ónze toekomst gaven hem het uiterlijk van een geplaagde persoonlijkheid met veel gezichtsschade. Toen ik het huis verliet en trouwde, glommen ze van trots, maar ik kon niet aan de indruk ontkomen dat ze ook een zucht van verlichting slaakten. Nu konden ze gaan genieten, mijn ouders. Helaas, het heeft niet zo mogen zijn. De gedachten dat dit scenario mij mogelijk óók te wachten staat benauwt me vaak. Ik zal het proberen anders te doen. Proberen.

De auto achter me claxonneert weer en ik geef een beetje gas. De regen volhardt, evenals mijn onbestendige gevoel. Italië komt in me opzetten

in alle mogelijke vormen. Al vanaf mijn studententijd - dat staat voor een periode van studentenspelen, niet te verwarren met studeren - ben ik verslingerd geraakt aan alles wat te maken heeft met de Zuid Europese laars. Toen veel Nederlanders nog steeds dachten dat San Benedetto, *zonder statiegeld* betekende was ik al de liedjes van Eros Ramazzotti aan het vertalen, ver vóór dat er ook maar iemand in Nederland van hem gehoord had. Als ik iets doe, doe ik het fanatiek.

In een opwelling druk ik op een aantal toetsen van mijn mobiel die binnen handbereik in een houder zit op het dashboard. De muziek wordt automatisch onderdrukt wanneer de telefoon overgaat. Een lichte ruis gaat door de auto. Dan klikt er iets en verandert de ruistoon.

‘Met Monique, de managementassistente van meneer de Boer!’

‘Hallo Monique, met Jan,’ zeg ik met een drenzende, bijna kinderlijke stem tegen de secretaresse van Henk, mijn baas. We mogen elkaar niet, Monique en ik en we doen geen moeite daar verandering in te brengen. Onze vijandige verhouding leeft van hatelijkheden.

‘Kun je me doorverbinden met meneer de Boer, het is dringend!’

‘Kan ik aan hem doorgeven waar het over gaat?’ kraakt het krenk zoals verwacht.

‘Nee, moppie,’ zeg ik, ‘het is *top secret!*’ Ik weet dat ze er toch wel achter komt. Henk is slordig en loslippig en een dankbaar speeltje van zijn geslepen secretaresse. Ik voel haar woede toenemen en het zal toch wel toeval zijn dat mijn voorruit nu spontaan beslaat. Zonder nog iets te zeggen verbindt ze me door, geruisloos mokkend.

‘Jan, ik hoop voor je dat het belangrijk is want ik zit midden in een belangrijke meeting,’ spuit baas Henk na een tijdje door de speakers. Een meeting is een vergadering van weleer met een overheadprojector in de plaats van het vroegere gezond boerenverstand.

Ik hoor de hijgende stem van Henk en zie hem in mijn verbeelding aan zijn bureel staan. Het witte hemd strak om zijn dikke lijf dat altijd transpireert. Zijn hoofd is altijd rood en gezwollen. Blijkbaar heeft hij een goed gestel. Iemand anders was er al lang aan onderdoor gegaan. Hij niet. Een echte *diehard*.

‘Ik zal het kort houden, Henk,’ zeg ik kalm. ‘Ik neem mijn ontslag... per direct.’

De ruis is even het enige hoorbare geluid en het lijkt of Henk zich verslikt. Zijn stem klinkt hees als hij uitroept: ‘WAT??’ Ik hoor zijn gejaagde adem door de telefoon.

‘Ik loop even naar buiten,’ hijgt hij. De vergadering mag blijkbaar niet meekrijgen waar het over gaat. Ik zie hem in gedachten de vergaderzaal uitlopen, de stropdas half los en het bovenste knoopje open.

‘Wat zeur je nou allemaal,’ broemt Henk weer door de radiospeakers die aangesloten zijn op de handsfree telefoon zoals het een moderne leaseauto betaamt. Goede bassen, trouwens.

‘Ik heb er schoon genoeg van,’ roep ik triomfantelijk, terwijl ik niets in me opnemend naar buiten kijk. ‘Al een tijdje. Ik wil niet eindigen zoals mij vader. Een leven lang werken en dan de pijp uit! Ik wil gaan genieten van het leven.’

Het lijkt wel een reclamespot van een verzekering, maar dan wel een waarvoor al veel premie betaald is. Het doet me goed dat Henk ongerust raakt door deze boodschap. Hoewel ik al langer met de gedachte speel om te kappen met deze job ben ik er na twintig trouwe dienstjaren nooit in geslaagd om het ten uitvoer te brengen. De timing om dat vandaag via de telefoon te doen verrast mezelf ook enigszins. De druk op de ketel is blijkbaar te lang te hoog geweest. In een staat van volledige aanwezigheid en bewustzijn vertrouw ik nu blindelings, met een vredig gevoel, op mijn vermogen om met alle gevolgen van deze actie om te kunnen gaan. Ik heb me nog nooit zo goed gevoeld. Ik kan de hele wereld aan.

‘Doe niet zo achterlijk, Jan,’ roept Henk vanuit een blijkbaar meer veilige plaats. ‘Wat is er gebeurd, jongen?’

Dat *jongen* klinkt lief. Dat doet me goed.

‘Henk, ik heb hier over nagedacht. Mijn besluit staat vast. Ik zal gewoon uitwerken en desnoods nog iemand anders inwerken, maar dan is het *schluss!*’

Dat *schluss* is een vaste uitdrukking van Henk zelf waardoor hij maar al te goed weet wat ik ermee bedoel.

‘Jan, m’n jongen, neem eerst maar eens een weekje vakantie. Dan ben je er wel weer overheen,’ zemelt Henk met een opvallend vriendelijke stem.

‘Henk, doe geen moeite, ik heb hier al héél lang over nagedacht en mijn besluit staat vast. Je hoeft er ook niet zó dramatisch over te doen, je vindt vast wel iemand anders. En trouwens, zo gecharmeerd was je nou ook weer niet van me. Een tijdje geleden kon ik van je oprotten als het project met het vliegveld van Londen niet doorging, weet je nog?’

Dat mijn beoordelingen altijd woordenworstelingen waren tussen ons omdat ik méér salaris wilde dan Henk van de bedrijfseigenaar aan geld mocht uitgeven, verzwegen ik maar. De financiële tactiek van het bedrijf

was bekend en ik was te laf geweest om op te stappen. Het is overal wat. Dat riep mijn vader tenminste toen mijn moeder hem eens stimuleerde eens een andere, beter betaalde baan te zoeken. Henk was goed voor het welzijn van het bedrijf en daardoor wat minder voor dat van de medewerkers. Soms leek het wel of hij met zijn verkopers meereed en bij de klant aan tafel zat, zo zat hij ons op onze nek. Zijn verkooptargets werden doorgaans gehaald. En daar was het hem om te doen. Anders niets.

‘Ik wil dat je morgenvroeg direct bij me langskomt,’ roept Henk weer met een lichte wanhoop in zijn stem. Met dit soort zaken weet hij duidelijk minder goed raad. Tja, Henkie, dit is andere koek.

‘Op je kantoor, bedoel je zeker?’ vraag ik onnozel. Henk heeft nog nooit iemand van de afdeling thuis uitgenodigd, dus zal de ontmoeting wel plaatsvinden in dat stinkhok van hem. Ik vind het onderwerp goed genoeg voor een uitgebreide uiteenzetting onder een smakelijke lunch, of misschien wel met onze echtgenotes samen bij hem thuis. Ijdele hoop. Henk ontwijkt elke discussie als reactie op mijn cynische vraag en verbreekt plots de verbinding.

De file lost een beetje op evenals de regen en het lijkt er zelfs op dat de zon pogingen doet om dóór te breken, al is het half november. Ik begin wat te neuriën, een nummer van Ricardo Cocciante en de zon schijnt in mijn hart.

Na een tijdje lijkt de snelweg zich langzaam voor me te openen en als ik de oprit van onze witte bungalow oprijd begint mijn hart wat sneller te kloppen. Hoe vertel ik dit u aan mijn liefje? Feitelijk heb ik daar nog niet goed over nagedacht. Mijn staat van volledig bewust zijn zal me wel helpen met een instant oplossing, of niet? Ik neem een pepermuntje. Ik zie de 20 jaar oude Honda Civic vóór me op de oprit staan. Het vervoermiddel van Vintitia, mijn tweede echtgenote.

3. Vintitia

‘Ik ben het!’ roep ik zoals gewoonlijk terwijl ik mijn overjas aan de kapstok hang. Ik ruik iets in de woning dat ik niet thuis kan brengen. Vóór ik naar de huiskamer ga, loop ik gewoontegetrouw naar de slaapkamer om me te ontdoen van het verkopersuniform. Ik hang mijn kleren netjes aan de dressboy die ik enkele jaren terug heb gekregen voor vaderdag. Het was een idee van Rosmarijn, de enige dochter uit het eerste huwelijk van Vintitia. Dorian, de enige zoon uit mijn eigen eerste huwelijk, was het daar niet zo mee eens. Hij vond het een tuttig cadeau, maar om de goede vrede te bewaren in een gezin in wording, ontstaan uit twee gebroken huwelijken, koos hij de tactiek van *go with the flow*, de weg van de minste weerstand. Erg verstandig van hem.

Ik schiet een oude spijkerbroek en een T-shirt aan met daarover een oud vest, een souvenir uit mijn eerste huwelijk dat stuk is gelopen omdat Lyndia meer zag in vrouwen dan in mannen. Dat beweerde ze tenminste. Het heeft me veel verdriet gedaan, ondanks de oneerlijk concurrentie die Britta heet en op mijn oom Henry lijkt. Ze wil doorgaan voor zeer excentriek en is walgelijk lesbisch. Niet dat ik in beginsel iets tegen een andere geaardheid heb, maar ze komt er zo protserig voor uit. De kamer van ons toenmalige huis leek te draaien om een as met een onbestendige stand toen Lyn haar verhaal deed aan mij. We waren tweeëntwintig jaar getrouwd en buiten de bijna spreekwoordelijke ruzietjes, was er amper iets voorgevallen. De ingrediënten waren zagezegd goed, zowel in kwantiteit als kwaliteit. De kok en kokkin waren er volgens mij ook in geslaagd om er een kneedbaar, bakbaar en ook eetbaar geheel van te maken. Nooit was er in me opgekomen dat Lyn lesbische trekjes zou kunnen hebben. Integendeel. Ik was er eerder bevreesd geweest dat er een of andere louche vent met haar vandoor zou gaan. Ik hield zielsveel van haar. Zij blijktbaar meer van Britta. Hoe was het mogelijk?

Ik loop door de lange hal met lichtkoepels naar de huiskamer. Als ik de deur openzwaai, zie ik waar de typische geur vandaan komt. Muurverf. Vintitia staat in besmeurde kleding de muren een kleur te geven. Een onbestendige, zoete pasteltint. De verf slaat op mijn keel en ik kuch met een vies gezicht.

‘En?’ vraagt ze met een met verf besproeid gezicht. De wijde tuinbroek waar ik zo’n hekel aan heb slobbert om haar ranke, kleine lichaam en verbergt al haar toch al zo frêle vrouwelijke vormen zorgvuldig.

‘Ehhh...’ begin ik rondkijkend. Ik loop op haar af en plant een dikke kus op haar mond. ‘Mooi, Tiets!’ zeg ik, maar acuut weet ik dat mijn besluiteloosheid iets te lang heeft geduurd. Mijn gebrek aan acteertalent breekt me weer eens op.

‘Je vindt het natuurlijk weer niks,’ zegt ze ontgoocheld en kwakt de brede verfkwast in de verfpot. Ik sta niet bepaald bekend als de meest tactvolle persoon en voel dat ik weer eens een bevestiging heb geproduceerd van dit beeld.

‘Ik heb gewoon een rotzin,’ zeg ik in een poging te ontsnappen. Ik taxeer het moment als onvoldoende stabiel om hét haar nu te vertellen. Het huwelijk met Tiets was gewoon een logisch gevolg van een ontmoeting op een rommelmarkt. Tja, daar vind je nog eens wat. Mijn zielswond was nog vers en deed erg pijn. Hoe kon ik vredesnaam concurreren met een excentrieke pot? De verleiding om me te laten ombouwen was omgekeerd evenredig met de drang om Lyndia terug te halen. Ik was niet tégen lesbische vrouwen, maar ze vielen in een soortgelijke categorie als die van luidruchtige burens. Ze mochten er van mij zijn, maar niet te dicht in mijn buurt. Britta had niet eens veel moeite hoeven te doen om het in mijn beleving 100% heterofiele hart van Lyn te veroveren. Ik kende Lyn niet meer terug. ‘En? Is het lekkerder gelikt te worden door haar dan door mij? Bij haar voel je geen baardharen schuren tegen je dijen, zeker? Kwam je bij haar ook twee maal achtereen klaar? Hè?’ Ik schrok zelf vaak van mijn onredelijkheid, maar mijn gekwetstheid vroeg om wraak. Ik liet haar met deze denigrerende pestpraat niet meer los, totdat ze het huis zowat uit rénde. Ik was woest en volslagen onredelijk en elke vierkante centimeter van mijn ziel was beschadigd alsof deze behandeld was met het alluviale slijk uit mijn zwembroekje op het strand. En een ziel heeft géén voorhuid. Besneden en wel onderging ik de pijn als een martelaar. Ik zou haar nog wel krijgen, al wist ik niet hoe. Vintitia kwam op het juiste moment mijn leven inlopen. Het is maar hoe je het bekijkt. Ze was als een verzachtende balsem voor mijn zwaar beschadigde ziel. Haar behandeling was als een de biologische voorhuid, tégen het zand. Zij, op haar beurt, was er toen misschien nog wel erger aan toe dan ik, maar ik was te zeer met mezelf bezig om dat te kunnen opmerken. Haar ego was niet zozeer gekwetst, maar meer vermorzeld tot een bijna gevoelloze massa die nog slechts ontvankelijk was voor vormen van méér ellende, bijvoorbeeld van een lotgenoot. Haar kwets-

baarheid was voor mij meer een vangnet dat een dusdanig helende werking op me had, dat ik haar eerst figuurlijk en daarna letterlijk in mijn armen sloot. Ik vertelde haar van mijn zéér verdrietige situatie waarin ik, nota bene ik, in de steek gelaten was voor nota bene een andere vrouw! Haar verzorgende karakter was inmiddels voldoende met medelijden geïnjecteerd om volledig te ontvlammen tijdens een ontmoeting met iemand die zó met zichzelf begaan was en zó om compassie sméekte.

‘Wat eten we?’ vraag ik.

‘Ik heb nog helemaal geen tijd gehad om te koken.’ Haar stem klinkt alweer enige tijd anders dan toen. Het medelijden is eruit gezeefd en heeft plaatsgemaakt voor een behoefte aan aandacht die ik, zelf nog steeds tot op het bot gekrenkt, nog onvoldoende aan haar kan geven. Haar balsem raakt uitgewerkt. Ze heeft Lyn nooit echt kunnen vervangen. Haar tere lichaam is als een papieren omhulsel van haar bijna doorzichtige ziel. De liefde is er als het ware uitgeslagen en ook lichamelijk contact is een moeizame missie. Hoe gekwetst kan iemand zijn!

Ik kijk haar aan en raak ontroerd door haar eerlijke koppie, maar onderdruk de neiging om haar te omhelzen. Het schuldgevoel staat in de weg. Ik loop hink stap sprong door de kamer die half overhoop ligt, richting de keuken waar ik de krant vind en een koel pilsje.

‘Zullen we dan maar iets gaan halen,’ roep ik richting de woonkamer. Ze staat echter al achter me. Toch blijft de afstand merkbaar aanwezig. Het is waarschijnlijk mijn schuldgevoeligheid.

‘Is er iets?’ vraagt ze terwijl haar hand bijna moederlijk door mijn haren woelt. Mijn spieren spannen zich.

‘Nee, gewoon een klotedag gehad met veel files en weinig omzet.’ Ik maak een terugwijkende beweging en strijk mijn haren weer glad.

‘Chinees!’ roept ze plotseling kinderlijk, terwijl ik eigenlijk meer aan een pizza denk, maar ik wil haar een plezier doen. Als een onzichtbare tegemoetkoming voor het gebrek aan aanhankelijkheid en openheid.

‘Oké,’ zeg ik, ‘ik zal die Wang Ho Nogwat bellen, die was best lekker de laatste keer.’

De laatste keer is bijna een jaar geleden want ik houd eigenlijk niet zo van Chinees eten, ik ben meer een mediterrane liefhebber. En een goede pizza is een van de meest onderschatte lekkernijen uit de Italiaanse keuken. Wel vaak gegeten. Inmiddels helaas ook ontdekt door de smoezelige shoarmawereld die het verkeerde beeld van de van origine Napolitaanse lekkernij nog verder heeft verziekt. Cultuurbarbaren!

Ik sta op en loop naar de telefoon. De dame aan de andere kant herhaalt de bestelling, maar dan met nummers en veel *ellen*. Een half uur later zitten we zwijgend aan de keukentafel te eten. Met z'n tweetjes. Dorian en Rosmarijn wonen maar de halve tijd bij ons en de andere helft zijn ze op stap. Of bij hun andere moeder en vader. Rosmarijn is net achttien en Dorian alweer eenentwintig. Ze maken van het leven één groot feest. De Babi Pangang smaakt voorspelbaar lekker en stilt de honger.

'Moet je nog werken vanavond?' vraagt ze met haar mond een beetje vol. Ik laat het eten zakken en neem de tijd om een antwoord te geven.

'Nee, ik ga vanavond even biljarten met Arsène, heb ik afgesproken,' lieg ik.

'Kan ik verder gaan met schilderen,' zegt ze gemeend, zonder cynisme, want zo is ze niet. Ze is altijd graag bezig. Na het eten neem ik een pepermuntje.

Die avond slenter ik door de kille en koude binnenstad. De natte nevel maakt een vrolijk kransje om de straatverlichting. Het kan me maar matig boeien. Ik voel zich eenzaam en begin een beetje te twifelen aan de juistheid van mijn ingrijpende beslissing. Ik denk aan het tere gevoel van Vintitia. Ze heeft na het vastgelopen eerste huwelijk nog geen echte weerstand op kunnen bouwen. Misschien had ik haar toch wat meer bij mijn impulsieve beslissing moeten betrekken. Haar weerbaarheid en reactie baren me grote zorgen. Mijn pepermuntje smaakt niet. Ik spuug het uit. Het spat in honderd stukjes uit elkaar op een stoeptegel.

Het café waar ik vaak met mijn vriend Arsène ga biljarten is bijna leeg als ik binnenkom. De rook is er niettemin te snijden. Meer dan vijftwintig jaar iedere avond een tent vol rokers. Dat spuit je met geen enkele luchtverfrisser eruit. Ik groet zonder op te kijken en klim op mijn favoriete barkruk in de hoek. Het pilsje is getapt en staat al bij te trekken op de roestvrijstalen lekbak. Amper op schuimhoogte komt het met een zwier naar me toe.

'Hoe is het?' vraagt Annie de eigenaresse met de gebruikelijke geroutineerde professionele interesse. Een handgebaar van me is genoeg. Zwijgende kroegentaal, soms het toppunt van duidelijkheid. De rook slaat op mijn keel en ik kuch weer. Misschien was uiteindelijk de verflucht beter voor me geweest.

4. Besluit

De effecten van mijn late thuiskomst dringen op diverse manieren tot me door als ik mijn ogen open. Vintitia sliep al bij mijn nachtelijk entree en ik had haar maar niet wakker gemaakt. Mijn hoofdpijn verraadt bier. Veel bier. Ik kom moeizaam overeind en nu wordt ze wél wakker. Van onderuit haar springerige, donkere haar proberen haar ogen het licht te weerstaan.

‘Hoe laat is het?’, vraagt ze slaperig. Ze is al geruime tijd gestopt met vragen waar ik geweest ben als ik zo laat thuisgekomen ben. Een privilege dat ik koester.

‘Halfzeven’, mompel ik terwijl ik richting badkamer loop. De vloer beweegt obstinaat. Ze kijkt slaperig om zich heen en draait zich weer behaaglijk in haar donzen dekbed. De schilderklus kan blijkbaar nog wel even wachten.

Tijdens het douchen herinner ik me de vroege afspraak met Henk. Een nerveus gevoel grijpt snel om zich heen. Het water lijkt meer dan anders aan mijn lichaam te kleven. De handdoek heeft er ook moeite mee. Ik kleed me snel aan en ontbijt met een gevulde koek met een flesje bronwater. *Non gazzata*. Ik houd niet van bubbels. Het flesje is van San Benedetto.

Een uur later zit ik in het kantoor van Henk en probeer me te ontspannen. De mist van de alcohol trekt langzaam op. De ongevoeligheid blijft.

‘Henk komt zó’, had Monique gezegd toen ik zonder haar een blik te gunnen het vergaderkot van Henk binnenliep.

Het stinkt er naar zweet. Henk staat voortdurend onder spanning waarbij hij hevig transpireert en dat is duidelijk te ruiken. Ook dát krijg je er met geen enkele luchtverfrisser uit. De airco van het gebouw verhindert de mogelijkheid van open ramen, zodat ik gedwee moet wennen aan de zure, indringende lucht. Die zal ik in ieder geval niet missen in de toekomst.

‘De toekomst,’ mompel ik zuchtend. Ik kijk naar een verouderde foto op het bureau. Zijn kinderen zijn inmiddels véél ouder en groter, evenals het ego van hun vader. Ze zullen wel trots op hem zijn. En hij op hen. De stoffige rij boeken in de stalen kast geeft een intellectuele indruk, maar

de oplettende toeschouwer zal slechts een reeks managementboeken ontwaren die, ondanks hun mooie titel en kaft, nog nooit open zijn geweest. De inhoud zou Henk niet eens snappen. Een manager is als een zieke lever. Het weigert het nodig medicijn toe te laten. Het verdedigingsmechanisme is er van nature ingebouwd. Vandaar hun onuitroeibaarheid. Dat van de manager tenminste.

‘Zo!’ hijgt Henk als hij binnenstormt. Een pak papier landt met een doffe klap boven op een van de andere stapels, waarschijnlijk óók ongelezen. Het is een welkom in een ruimte die me doet denken aan het kunstwerk van Julius Deutschbauer, ‘De Bibliotheek Van Het Ongelezen Boek’. Henk schreeuwt nodeloos hard om koffie richting het kantoortje van Monique, die alles voorzien heeft en al binnen staat met een blad met kopjes en een kan, iets waar mijn half gedrogeerde hoofd hevig naar verlangt. Ze is eigenlijk een fantastisch attente secretaresse. Ik weet niet goed waarom, maar ik vind haar evengoed een kutwijf. Een kutwijf met air. Ook luchtverfrisserbestendig. Ik lach met een mengeling van hoofdpijn en triomf. Haar gelaat bevriest. Henk wacht tot ze de deur met een doffe knal achter zich heeft dichtgetrokken. Ik zie haar denkbeeldig met een schuin gehouden getoupeerd hoofd tegen de spleet van de deur luisteren.

‘Zo!’ zegt Henk nog maar eens. ‘Wat is er nou allemaal aan de hand?’ Mijn afdelingshoofd transpireert nog heviger dan anders. Dit is niet zijn terrein. Breed gebarend op Jan en alleman foeteren ligt hem beter. Hij doet dat ook regelmatig, al is het werkelijke effect op zijn medewerkers allang uitgewerkt. Zijn stropdas is nu al wat open getrokken en het losgemaakte bovenste knoopje van het overhemd verschaft hem blijkbaar nog steeds onvoldoende ventilatie, aan zijn gezicht te zien. De grauwe huid van zijn sponzige hals heeft ondefinieerbare vlekken die regelmatig van kleur veranderen. Zijn dikke worstvingers friemelen een ingewikkeld patroon. Dat van paniek. En van ongedurigheid.

‘Er is niet zoveel aan de hand, maar ik káp er gewoon mee!’ zeg ik achteroverleunend in mijn stoel en kijk hem met een schuin hoofd aan. ‘Is alles wel goed met je?’ vraag ik retorisch. Henk gorgelt iets onverstaanbaars.

‘Ik heb er genoeg van, ik wil mijn ontslag. Ingewikkelder kan ik het niet maken,’ ga ik verder en probeer de wanhopige blik van Henk te ontwijken. Het werkt me op de lachspieren.

Het verhitte gezicht van mijn baas blijft een blik houden alsof het een nare droom is die weldra voorbij zal gaan. Hij probeert me, zijn naar eigen zeggen beste medewerker, nog over te halen om af te zien van het

voornemen, maar dat is tevergeefs. Zijn aandoenlijke inspanningen werken niet alleen op mijn lachspieren, maar hebben uiteindelijk een tegengesteld effect waardoor mijn besluit blijft staan als de Eiffeltoren bij windkracht tien.

Henk blijft verward achter als ik na nóg een kop koffie zijn stinkhok verlaat. Ik groet Monique met een lach. Een triomfantelijke lach. Het medelijden wint het van het cynisme. Ik heb eens geleerd dat je mensen die je haat moet vergeven. Ik doe mijn best. Het gebouw waarin het bedrijf al sinds mensenheugenis is gevestigd heeft altijd al een karakter van een gevangenis gehad. Op het moment dat ik de grote glazen voordeur achter me sluit en voldaan de koele vrieskou opsnuif, krijg ik ook het gevoel ontslagen te zijn uit een penitentiaire inrichting. Het gevangenispak kan zo dadelijk uit zodat de herkenning meer gezocht dient te worden in mij en niet meer in de succesvolle verkoper van transportsystemen. Ik maak een klein sprongetje en huppel de vrijheid in. Opgelucht, vreselijk gespannen en onzeker tegelijkertijd.

5. Confrontatie

De leaseauto lijkt zowaar met aandoenlijke tegenzin naar het onvermijdelijke thuisfront te sturen. Het is tijd om Tiets op de hoogte gaat brengen van mijn drastische besluit. De gewichtigheid van het voornemen doet me dralen. Het moet op de juiste manier gebeuren. Zoiets kun je onmogelijk nog eens overdoen. Ik stop daarom bij een wegrerestaurantje. De alcoholsporen beginnen voldoende plaats te maken voor een hongerig gevoel van een ontdane maag. De verse ham op het harde broodje smaakt prima, samen met de warme, ontspannende lindebloesemthee. Kenmerken van een evenwichtig gevoel in mijn lichaam dienen zich aan en ik begin mijn directe omgeving weer bewust te ontwaren.

Ik heb wel degelijk opgezien tegen het gesprek met Henk. Arme Henk. Hij zal het waarschijnlijk nooit begrijpen. Het gesprek met Tiets is nu de volgende horde. Als dat ook zo meevalt...

Alles op zijn tijd. Er ligt een krant op het tafeltje waar ik doorheen blader zonder iets te lezen. De krant is als een lange soapserie, je kunt gemakkelijk een aantal afleveringen van missen zonder de draad kwijt te raken. De nationale en internationale wanorde, vlijtig uitgewerkt door journalisten, ontgaat me volledig. Er is al genoeg chaos in mijn hoofd. De gedachten struikelen over elkaar om mijn ego duidelijk te maken dat er straks bij gebrek aan een specifieke nieuwe identiteit de pleuris zal uitbreken wanneer ik zonder omlijnde toekomstplannen mijn levenswandel ga vervolgen. De angst om nooit meer aan een fatsoenlijke baan te komen, mijn huis te moeten verkopen en het feit dat Tiets van me weg zal lopen gloeit op en komt als een warm gestookt stuk staal richting mijn hart. De spijt van mijn onbezonnen daad spettert verderf door mijn hoofd.

Maar plotseling worden verleden en toekomst vermoord en begraven en staat het bewustzijn in het heden te glanzen als een held aan het einde van een avontuurlijke kinderfilm. Schijt aan angst en spijt.

Ik loop met het dienblad met servies naar de afruimband die ongewild een tackelende link legt met de systemen die ik zolang aan de man heb gebracht. Nu even niet. De buitenlucht omarmt me als ik buiten kom en mijn adem condenseert. Eenmaal in de auto begin ik te bedenken wat ik tegen haar zal gaan zeggen. Een reeks aan scenario's heb ik al eens

bedacht, maar niet één lijkt naadloos te passen. Leven in het *nu* vereist nu eenmaal een optimaal vermogen van improviseren.

‘Lieve Tiets, ik heb ontslag genomen’, roep ik tegen de stilte in de auto. De autoradio staat uit. Nee, ik moet beginnen met de dieperliggende redenen. Dichter bij de waarheid. Het is het uur ervan.

‘Schatje, ik heb eens nagedacht over ons leven,’ begin ik weer, maar op de een of andere manier klinkt het niet. ‘Ik heb eens nagedacht over mijn leven’, zeg ik zachtjes. Dat is een heel stuk dichterbij de waarheid. Waarom vertel ik haar niet gewoon de waarheid. Ik kan haar toch niet eeuwig blijven ontzien omdat háár huwelijksverleden naar de normen van de *Viva* erger waren dan de mijne?

Ik draai de straat in en zie de Honda Civic op de oprit en krijg een onrustig gevoel. Het schuldgevoel herinnert me nog eens aan de eenzijdigheid van mijn impulsieve besluit.

‘Ik ben het!’ roep ik weer als ik de voordeur zachtjes achter me sluit. Geen antwoord. In de woonkamer zie ik dat het schilderwerk niet verder gevorderd is. Vast weer in slaap gevallen, denk ik bij mezelf. Misschien moet ik weer bij haar in bed kruipen. Het bed is door de eeuwen heen een uitstekende plek gebleken om onder andere tere onderwerpen te bespreken. Henk riep altijd dat je er ook gemakkelijk in kunt sterven. Ik betwijfel of de gezondheid van de stresskoning het zover zal laten komen. Met grote stappen loop ik door de gang richting de slaapkamer. Ik voel een mengeling van spanning en opkomende angst.

‘Tiets, waar ben je?’ roep ik. De stilte is de enige die antwoordt. Een andere typische geur valt me op. Jaren later zal ik nog met regelmaat die geur ruiken. Het bed ligt half open en ik zie een klein geel briefje op het matras liggen. De kleur steekt opvallend af op het roze matrasovertrek dat gapend leeg toont. De geur wordt sterker, maar ik kan het niet thuisbrengen. Ik neem het papiertje en lees:

HENK HEEFT GEBELD

Ik herken haar mooie handschrift dat toch wat snelheid verraadt door een ongewone slordigheid. ‘Henk heeft gebeld?’ lees ik vragend hardop. Ik voel me misselijk worden. Mijn bloed trekt weg uit mijn gezicht. ‘Die lul zal toch niet al gebeld hebben?’ Ik vloek een paar keer en gooi het briefje terug op bed.

‘Tiets!’ roep ik weer luid door het huis, maar het blijft angstvallig stil. Mijn onrust zwelt aan. ‘Vintitia, waar ben je, godverdomme!’ Mijn stem slaat over. En nog steeds die geur. Waar ken ik die van?

Het lichtschijnsel van de badkamer tekent een schuin patroon tegen de beige muur van de gang en trekt mijn aandacht. Wild loop ik naar binnen. Acuut weet ik wat ik ruik. Mijn botten worden van staal, mijn gezicht van crêpepapier. Mijn ogen branden en mijn speeksel verdikt.

6. Politiebureau

De kamer van het politiebureau ziet er anders uit dan in de TV series en de man tegenover me heeft zich voorgesteld als een rechercheur met een onverstaanbare naam. Hij lijkt eerder op een timmerman met kort stekelhaar en een zuipgezicht die op zijn veertigste besloten heeft iets anders te gaan doen. Bij de politie werken bijvoorbeeld. Ook een vak.

'Wilt u iets drinken?'

'Nee dank je.'

Hoewel mijn mond droog aanvoelt heb ik nergens behoefte aan. Het is een dag nadat ik Vintitia heb gevonden. Alles lijkt op een kwade droom waaruit ik maar niet wakker wil worden. Mijn gevoel is geheel en al uitgeschakeld. Mijn bevattingvermogen ook. Het suist in mijn oren.

'Vindt u het goed als ik een aantal vragen stel?'

De politieman doet gewoon zijn werk. Hij past in de nare droom. Al dan niet omgeschoold.

Ik knik met mijn hoofd als teken van toestemming. De man zou het tóch doen.

'Had u huwelijksproblemen?' De plooien rond zijn mond lijken op een glimlach. Omdat er niets te lachen valt ziet het er grotesk uit.

Ik schud mijn hoofd en vind dat een afdoende antwoord.

'Kunt u mij proberen te antwoorden?'

De rechercheur blijft kalm en aanhoudend. Ik schud weer.

'Vintitia is mijn tweede vrouw. We zijn zo'n twee jaar getrouwd en hadden geen problemen in de zin die u bedoelt.'

'Hoe weet u wat ik bedoel?'

De toon wordt nu iets minder vriendelijk. Een spel met woorden.

'Nou ja, ik bedoel dat er wel eens een kleine ruzie was, maar geen echte problemen, waarom vraagt u dat?'

'Wij kunnen in dit onderzoek naar de dood van uw vrouw niets uitsluiten, daarom! Het spijt me voor u.'

'Mijn vrouw heeft zelfmoord gepleegd, wat is daar aan te onderzoeken?' roep ik sterk twijfelend aan zijn spijt.

'Dat zouden wij graag honderd procent zeker bevestigd willen zien. Wij doen zelden of nooit onderstellingen! Als u niets te verbergen heeft dan hoeft u ook nergens bang voor te zijn.'

Bang. Ik hoef inderdaad nergens bang voor te zijn, maar ik pieker me wel suf over wat Vintitia bezielde heeft. Ik kán bijna niet denken. De chaos is vadsig en latent aanwezig. Klaar om weer bezit te nemen van mijn hoofd.

De kamer ruikt bedompt en voldoet daarmee wel aan een van de criteria voor een ruimte waar je iemand verhoort.

‘U doet alsof ik een misdadiger ben, ik heb mijn vrouw gisteren dood aangetroffen of bent u dat soms vergeten?’

Mijn stem klinkt sponzig.

Ik kan mijn tranen niet bedwingen en de rechercheur biedt me een klein pakje tissues aan. Standaardprocedure zeker. Ik neem ze aan.

‘Het spijt me. Misschien wilt u de vragen liever morgen beantwoorden.’

Het klinkt gemeend.

Maar ik wil het allemaal achter de rug hebben. De vragen kunnen momenteel onmogelijk mijn diepste raken. Dat is te ver weg.

‘Laten we maar verder gaan, maar geef me alsjeblief niet de indruk alsof ik gewoon één van de verdachten op jullie lijstje ben. Ik ben haar man, we hielden van elkaar en ze heeft verdomme zelfmoord gepleegd, al snap ik niet waarom.’

De rechercheur knijpt nu zijn ogen wat toe.

‘En dat briefje dan?’

‘Dat weet ik ook niet.’

De enige Henk die ik ken is mijn baas en die zegt dat hij niet gebeld heeft.’

‘Is het waar dat u een vlak tevoren uw ontslag heeft genomen na ruim twintig dienstjaren?’

Zijn stekelharen lijken rechter te gaan staan.

‘Dat klopt, maar wat heeft dat met háár te maken. Ik had het haar nog helemaal niet verteld. Dat wilde ik juist gaan doen!’ jammer ik met een toenemend gevoel van onbehagen.

‘U neemt ontslag en vertelt niets aan uw vrouw?’

Hier heeft hij een punt.

De uitleg klinkt allesbehalve logisch en ik voel een misselijkheid opkomen.

‘Ik heb in een opwelling gehandeld, maar was het al jaren van plan om te doen. Ik wil een reis gaan maken naar Italië.’

Het klinkt als een bekentenis.

‘Zonder haar?’

‘Nee, natuurlijk niet, mét haar!’ Mijn gezicht voelt een en al verongelijktheid.